

ALGEMEEN BEHEERSCOMITE

VOOR HET SOCIAAL STATUUT
DER ZELFSTANDIGEN

Opgericht bij de wet van 30 december 1992

JAARVERSLAG

2013

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord	4
1 Het Algemeen Beheerscomité	6
1.1 Opdracht en bevoegdheden	6
1.1.1 Algemene bevoegdheden	6
1.1.2 Adviesbevoegdheid	6
1.1.3 Specifieke bevoegdheden	6
Bevoegdheden voortvloeiend uit bijzondere wetsbepalingen	7
1.2 Werking	7
1.2.1 Secretariaat	7
1.2.2 Budget	8
1.2.3 Bedankingen.....	8
1.3 Samenstelling	8
1.3.1 Wettelijke bepalingen	8
1.3.2 Samenstelling van het ABC op 31december 2012	9
2 Werkzaamheden van het ABC in 2013.....	10
2.1 Onderwerping	10
2.1.1 Meewerkende echtgenoten en beperkte zelfstandige activiteit.....	10
2.1.2 Onderwerping van de vennootschapsmandataris	11
2.1.3 Het stelsel van de vervangende ondernemer	12
2.2 Bijdragen, invordering & regularisatie	13
2.2.1 Hervorming van de sociale bijdrageberekening	13
2.2.2 Bezigheid na de pensioenleeftijd	14
2.2.3 Sociale regularisatie	15
2.3 Ziv	16
2.3.1 Alternatieve financiering van de geneeskundige verzorging.....	16
2.4 Pensioenen.....	16
2.4.1 De pensioenbonus/malus in het stelsel der zelfstandigen	17
2.4.2 Hervorming van de rust- en overlevingspensioenen	17
2.4.3 Het vrij aanvullend pensioen in het kader van de hervorming van de bijdragenberekening	18
2.4.4 Minimumpensioen voor meewerkende echtgenoten	19

2.5	Gezinsbijslagen.....	21
2.5.1	Gezinsbijslagen en de zesde staatshervorming	21
2.5.2	De Algemene Kinderbijslagwet	22
2.5.3	Gezinsbijslagen: jaarlijkse leeftijdsbijslag	22
2.5.4	Vrijwillige militaire dienst : kinderbijslag	23
2.6	Welvaart.....	23
2.7	Zelfstandigen in moeilijkheden	25
2.7.1	Hulp aan zelfstandigen in moeilijkheden: verbetering van de voorzieningen inzake de vrijstelling van bijdragen	25
2.7.2	Betwisting van de beslissing van de CVB	26
2.8	Sociale fraude.....	27
2.8.1	Limosa	27
2.9	Begroting.....	28
2.9.1	Voorstel van begrotingscontrole 2013.....	28
2.9.2	Voorafbeelding van de begroting 2014 – Meerjarenramingen 2015-2017	28
2.9.3	Impact van de zesde staatshervorming	29

Voorwoord

De jaarverslagen van het Algemeen Beheerscomité (ABC) verschaffen inzicht in de structuur, de werking en de opdrachten van het Comité. Daarnaast geven ze een overzicht van het werk dat door het Comité en zijn secretariaat wordt geleverd.

Zoals deze editie van het jaarverslag aantoont, is 2013 voor het ABC een bijzonder intensief en productief werkjaar geweest. Het Comité bracht in deze periode immers 23 adviezen en 2 verslagen uit, waaraan in sommige gevallen een hele reeks werkgroepvergaderingen vooraf gingen. Als dusdanig was 2013 voor het ABC dan ook een jaar als geen voorgaande.

Naast de wekerende thema's zoals de meerjarenbegroting of de besteding van de tweejaarlijkse welvaartsenveloppe, concentreerden de werkzaamheden van het ABC zich rond een aantal specifieke dossiers die de zelfstandigen en hun sociaal statuut rechtstreeks aanbelangden.

Een eerste dossier in die zin, dat overigens de kern van het sociaal statuut raakt, vormde de hervorming van de sociale bijdrageberekening. In een poging om de bestaande berekeningswijze te moderniseren en de gebreken ervan te verbeteren, werd aan het ABC een voorstel voorgelegd waarbij de bijdragen niet langer meer worden berekend op het inkomen van drie jaar terug maar op de inkomsten van het lopend jaar. Deze nieuwe bijdrageberekening, waarover het ABC uiteindelijk positief adviseerde, zal ingaan op 1 januari 2015.

Een tweede belangrijke dossier waarover het ABC zich in 2013 tijdens verschillende bijeenkomsten boog, was de werking van de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen (CVB). Het ABC had in het verleden al een reeks voorstellen gedaan om de werking van de Commissie te verbeteren. In 2013 nam het ABC de draad van deze werkzaamheden weer op met een inventarisatie van de voorstellen die ondertussen praktische uitwerking hadden gekregen. In een nieuw advies aan Minister Laruelle hernam het Comité de voorstellen die tot dusver nog niet werden gerealiseerd maar waarvan het ABC de verwezenlijking graag nog ziet gebeuren tijdens de lopende legislatuur en vulde die verder aan met nieuwe voorstellen.

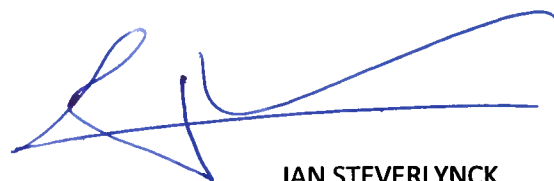
Een derde thema waaraan het ABC het voorbije werkjaar veel aandacht besteedde, vormde het pensioendossier. Zo boog het Comité zich over een aanpassing van de pensioenbonus en –malus en over de maatregelen die werden voorgesteld in het kader van de bredere pensioenhervorming die in het federale regeerakkoord van 2011 werd vooropgesteld. Het Comité behandelde daarnaast ook een voorstel m.b.t. de aanpassing van de toegangsvoorwaarden van het minimumpensioen voor meewerkende echtgenoten.

Tot slot was ook de bevoegdheidsoverdracht in het kader van de zesde staatshervorming van invloed op de activiteiten van het ABC. Ten eerste waren het Secretariaat en verschillende leden van het Comité betrokken bij de intensieve werkzaamheden van een ad-hoc begeleidingscomité dat in de schoot van het RSVZ was opgericht om de overheveling van de gezinsbijslagen naar gemeenschappen op te volgen en te begeleiden. Omdat de staatshervorming bovendien ook een

weerslag (onder meer budgettair) zal hebben op het sociaal statuut van de zelfstandigen, besliste het ABC om zich over de eventuele impact te buigen en advies uit te brengen aan de minister van Zelfstandigen.

Hoewel jaarverslagen in essentie een terugblik vormen op de prestaties en realisaties van een voorbije periode, vormen ze terzelfdertijd ook een uitgelezen gelegenheid om vooruit te kijken. Voor het ABC was 2013 een jaar waarin de werkzaamheden in belangrijke mate werden ingegeven door de vele, externe beleidsontwikkelingen en -initiatieven. Het Comité had hierdoor minder gelegenheid om zich proactief over bepaalde dossiers of problemen te buigen, of om eigen klemtonen te leggen in de werkzaamheden. Wellicht zal 2014 ons wat dat betreft meer ruimte geven. In dat geval zie ik als voorzitter alvast een aantal opportuniteiten voor het Algemeen Beheerscomité. Zo zou het Comité in een aantal dossiers kunnen anticiperen op het beleid. Ik denk daarbij onder meer aan de toekomst van de moederschapshulp in het licht van de regionalisering van de dienstencheques, aan een evaluatie van de faillissementsverzekering of aan het eindrapport van de pensioencommissie dat begin 2014 wordt verwacht. Ook kunnen de procedures en het belang van de Raad voor Uitbetaling van Voordelen worden bekeken, en het behoud van het recht op werkloosheidsuitkeringen gedurende 15 jaar.

Daarnaast zou het Comité de gelegenheid kunnen aangrijpen om te inventariseren wat de voorbije jaren werd gerealiseerd met betrekking tot de zelfstandigen en hun sociaal statuut en te bekijken waar zich eventuele knelpunten situeren.

JAN STEVERLYNCK
VOORZITTER

1 Het Algemeen Beheerscomité

1.1 Opdracht en bevoegdheden

Het Algemeen Beheerscomité (ABC) werd in 1992 opgericht om

- de eigenheid van het statuut van de zelfstandigen te herbevestigen en te vrijwaren, onder andere door de vertegenwoordigers van de zelfstandigen te responsabiliseren en te betrekken bij de verdere uitbouw van het sociaal statuut, en
- de versnippering van het sociaal statuut over de diverse beleidsverantwoordelijken, administraties, parastatalen en privé-instellingen tegen te gaan.

De oorspronkelijke bevoegdheden van het Comité, die daarna werden uitgebreid, kunnen in vier grote categorieën worden ondergebracht, nl. algemene bevoegdheden, adviesbevoegdheden, specifieke bevoegdheden en bevoegdheden voortvloeiend uit bijzondere wetsbepalingen.

De adviezen en de verslagen zijn openbaar en [elektronisch beschikbaar](#) op de website van het RSVZ¹.

1.1.1 Algemene bevoegdheden²

Het Algemeen Beheerscomité is bevoegd voor alle aangelegenheden die betrekking hebben op het sociaal statuut der zelfstandigen. In dit kader kan het op eigen initiatief, of op verzoek van een de bevoegde ministers³:

- voorstellen formuleren;
- aanbevelingen doen en advies geven;
- studies uitvoeren of laten uitvoeren

1.1.2 Adviesbevoegdheid⁴

Het Algemeen Beheerscomité heeft tevens een adviserende functie. Iedere bevoegde minister kan vrij het advies van het Comité inwinnen over elke aangelegenheid die tot het sociaal statuut der zelfstandigen behoort. In bepaalde gevallen is het advies van het Comité verplicht. Zo moet iedere bevoegde minister, behalve in spoedgevallen, het advies van het Comité inwinnen over alle voorontwerpen van wet met betrekking tot het sociaal statuut der zelfstandigen en over de krachtlijnen van het te voeren beleid.

1.1.3 Specifieke bevoegdheden⁵

Het Comité is verder ook bevoegd

- om samen met de minister van Zelfstandigen het gezag uit te oefenen over het globaal financieel beheer van het statuut der zelfstandigen;
- voor het opstellen, in meerjarenperspectief, van de globale begrotingsvooruitzichten en het voorleggen aan de Regering van een rapport dat betrekking heeft op de ontwikkeling van de

¹ http://www.rsvz-inasti.fgov.be/nl/tools/who/advice_overview.htm

² artikel 109, §1 en §2 van de wet van 30 december 1992

³ Het betreft ministers die direct of « indirect » bevoegd zijn inzake sociale zekerheid der zelfstandigen, met name de minister van Zelfstandigen, de minister van Sociale Zaken en de minister van Pensioenen

⁴ artikel 110, §1 van de wet van 30 december 1992

⁵ artikel 111 van de wet van 30 december 1992

- ontvangsten en uitgaven, de prioritaire beleidslijnen en de wijze waarop het evenwicht van het stelsel verzekerd kan worden;
- voor het vaststellen van de verdeling van de globale inkomsten over de verschillende stelsels en sectoren en de kennisgeving ervan aan de bevoegde minister;
 - voor het voorbereiden en opstellen van richtlijnen met betrekking tot de organisatie en de uitvoering van het vrij aanvullend pensioen;
 - voor het formuleren van aanbevelingen met betrekking tot het beheer van de stelsels van aanvullende verzekering;
 - om kennis te nemen van klachten van algemene aard in verband met de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen, ze over te maken aan de bevoegde instellingen en aanbevelingen te formuleren om de dienstverlening te verbeteren;
 - voor het goedkeuren van de richtlijnen opgelegd aan de sociale verzekeringsfondsen.

Bevoegdheden voortvloeiend uit bijzondere wetsbepalingen

Andere wettelijke bepalingen hebben de bevoegdheden van het Comité uitgebreid. Zo

- moeten het Comité en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven elke twee jaar een advies uitbrengen over de hoegrootheid en de verdeling van de financiële middelen die de Regering toekent om de sociale uitkeringen aan te passen aan de evolutie van de welvaart ;
- is het advies van het Comité noodzakelijk om de percentages van de bijdragen en het bedrag van de beroepsinkomsten opgenomen in artikel 12, § 1, 2e lid van het koninklijk besluit nr. 38 aan te passen ;
- moet de eerste voorzitter van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen op regelmatigde tijdstippen en in elk geval bij het einde van zijn mandaat een evaluatieverslag van de activiteiten van de Commissie voorleggen aan de minister van Middenstand en aan het Comité en ;
- is het Comité belast met het voorleggen van een dubbele lijst zodat 6 leden (op 15) van de Commissie voor het Vrij Aanvullend Pensioen kunnen worden gekozen om de belangen van de zelfstandigen, de meewerkende echtgenoten en de helpende zelfstandigen te vertegenwoordigen.

1.2 Werking

Het ABC is administratief ondergebracht bij het RSVZ en beschikt niet over een eigen rechtspersoonlijkheid. Het wordt bij het vervullen van zijn opdrachten bijgestaan door een secretariaat dat o.m. met de administratieve taken van het Comité is belast.

1.2.1 Secretariaat

Het Secretariaat bevindt zich op het RSVZ. In 2013 werd de werking ervan waargenomen door de secretaris, die verantwoordelijk is voor de leiding van het Secretariaat en een universitaire medewerker.

Het Secretariaat:

- organiseert de vergaderingen van het Comité;
- bereidt en verspreidt de werkdocumenten die het ABC toelaten om zijn raadgevende opdracht zo goed mogelijk uit te voeren;
- stelt de ontwerpen van notulen, de ontwerpen van advies en van verslagen op, alsook het ontwerp van jaarverslag van het ABC en
- voert de door het Comité genomen beslissingen uit.

In het kader van deze opdrachten onderhoudt het Secretariaat regelmatige contacten met diverse actoren van het sociaal statuut der zelfstandigen (ambtenaren, kabinetten van de bevoegde ministers, leden van de organisaties van zelfstandigen, enz.).

1.2.2 *Budget*

De budgettaire beheerskosten van het Comité (logistieke werking en de personeels- en andere kosten) worden gedragen door het RSVZ. In 2013 bedroegen deze 212.107,19 € (personeelskosten, presentiegeld, meubilair, bezoldiging van de secretaris).

1.2.3 *Bedankingen*

In het kader van zijn opdracht ontvangt het Secretariaat ondersteuning van verschillende diensten het RSVZ (Financiën & Begroting, Algemene en Juridische Studiën, Statistieken, Verplichtingen en Pensioenen). Het Comité wenst deze diensten uitdrukkelijk te bedanken, inz. de dienst Vertaling van het RSVZ waarop het ABC frequent beroep doet.

Het Comité wenst eveneens instellingen buiten het RSVZ te bedanken die ondersteunend werk hebben geleverd. Dit zijn hoofdzakelijk de cel Actuarie van de DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid, het Federaal Planbureau, het RIZIV, en de RVP. Tot slot bedankt het ABC alle personen die voor de werkzaamheden werden uitgenodigd en eraan deelnamen.

1.3 **Samenstelling**

1.3.1 *Wettelijke bepalingen*⁶

Het Comité is samengesteld uit:

- 12 stemgerechtigde leden, waaronder de voorzitter;
- 2 leden met raadgevende stem: de vertegenwoordigers van de sociale verzekeringsfondsen en van de ziekenfondsen;
- 1 secretaris, alsook
- de afgevaardigde van de minister van Financiën bij het RSVZ.

Het aantal stemgerechtigde leden van het Comité is paritair samengesteld. Het bestaat enerzijds uit:

- 5 vertegenwoordigers van de interprofessionele organisaties voor zelfstandigen, op voordracht van de interprofessionele afdeling van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en KMO's, en
- 1 vertegenwoordiger van de landbouworganisaties, op voordracht van de Nationale Landbouwrap;

en anderzijds uit:

- 2 vertegenwoordigers van de minister van Zelfstandigen,
- 1 leidend ambtenaar van de DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid,
- de administrateur-generaal van het RSVZ,
- 1 vertegenwoordiger van de minister van Pensioenen, op diens voordracht, en
- 1 vertegenwoordiger van de minister van Sociale Zaken, op diens voordracht.

Ze worden allen benoemd voor een periode van 6 jaar door de minister van Zelfstandigen. Het mandaat is hernieuwbaar. Voor elk lid wordt een plaatsvervangend lid benoemd.

⁶ Artikel 108 van de wet van 30 december 1992.

1.3.2 Samenstelling van het ABC op 31 december 2013

Op 31 december 2013 was het Comité als volgt samengesteld:

VOORZITTER	
Jan STEVERLYNCK	
STEMGERECHTIGDE LEDEN	
Effectieve leden	Plaatsvervangende leden
Vertegenwoordigers van de interprofessionele organisaties voor zelfstandigen	
Caroline DEITEREN	Daniel APPELTANT
Gabrielle EYMAEL	Capucine DE BUYSER
Renaud FRANCCART	Kathleen LEDOUX
Jan STEVERLYNCK	Karel VAN DEN EYNDE
Christine MATTHEEUWS	Johan BORTIER
Vertegenwoordigers van de landbouworganisaties	
Chris BOTTERMAN	Anne-Sophie JANSSENS
Vertegenwoordigers van de minister van Zelfstandigen	
Frieda OLBRECHTS	Bernard VANDECAVEY
Marc TRIFIN	Sven VANHUYSSSE
Leidende ambtenaren van de DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid	
Marcel CROP	Christian DEKEYSER
Administrateur-generaal van het RSVZ en zijn vertegenwoordiger	
Anne VANDERSTAPPEN	Hubert DE CLERCQ
Vertegenwoordigers van de minister van Pensioenen	
Machteld ORY	Marc DE BLOCK
Vertegenwoordigers van de minister van Sociale Zaken	
Jan BERTELS	Bart KETELS
LEDEN MET RAADGEVENDE STEM	
Effectieve leden	Plaatsvervangende leden
Vertegenwoordigers van de Vereniging van de sociale verzekeringsfondsen	
Peter JACOBS	Nancy REMANS
Vertegenwoordigers van het Intermutualistisch College	
Marc JUSTAERT	Xavier BRENEZ
AFGEVAARDIGDE VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN	
Karel HAUMAN	
SECRETARIS	
Muriel GALERIN	

2 Werkzaamheden van het ABC in 2013

2.1 Onderwerping

De werkgroep "onderwerping", waarin onderwerpen aan bod komen die verband houden met de aansluiting van zelfstandige ondernemers bij het sociaal statuut der zelfstandigen, boog zich in 2013 over het sociaal statuut van de meewerkende echtgeno(o)t(e), de onderwerping van vennootschapsmandatarissen en het stelsel van de vervangende ondernemer.

2.1.1 Meewerkende echtgenoten en beperkte zelfstandige activiteit

Sinds 2005 genieten meewerkende partners via een verplichte toetreding tot het statuut van de meewerkende echtgenoot een volledige sociale bescherming op eigen naam. De bijdragen die de meewerkende echtgeno(o)t(e) hiervoor betaalt⁷, wordt berekend op basis van de beroepsinkomsten die de zelfstandige echtgeno(o)t(e) aan zijn of haar partner toewijst⁸. Het statuut van de meewerkende echtgeno(o)t(e) laat de meewerkende partner echter niet toe eigen beroepsinkomsten uit zelfstandige activiteit te genereren. Oefenen de betrokkenen een kleine zelfstandige activiteit uit en ontvangen ze hiervoor beperkte inkomsten, dan verliezen ze het gunstige statuut van meewerkende echtgeno(o)t(e). De betrokkene dient zich in dat geval aan te sluiten en bijdragen te betalen als zelfstandige in hoofdberoep.

Begin 2013 werd aan het Comité een voorstel⁹ voorgelegd dat voor individuen die onderworpen zijn aan het statuut van de meewerkende echtgenoot de mogelijkheid zou creëren om een beperkte zelfstandige activiteit uit te oefenen. Zolang de inkomsten uit zelfstandige nevenactiviteit op jaarbasis onder de grens van 3.000 euro blijven, zou de meewerkende echtgenoot voortaan als dusdanig sociaal verzekerd kunnen blijven in plaats van meteen als een zelfstandige in hoofdberoep beschouwd te worden. De voorgestelde wijziging zou de meewerkende echtgenoten toelaten maatschappelijk actief te zijn en zich sociaal te engageren. De inkomsten die de betrokkene verwerft in de hoedanigheid van meewerkende echtgenoot zouden dan samen met de inkomsten uit de beperkte zelfstandige activiteit de berekeningsbasis vormen voor de bijdragen in het stelsel van de meewerkende echtgenoten.

In zijn advies gaf het Comité aan de onderliggende motivering van het voorstel te begrijpen. Niettemin was het van mening dat het voorstel niet past binnen de filosofie van het statuut 'meewerkende echtgenoot', discriminerend is ten opzichte van zelfstandigen in hoofdberoep, andere helpers en zelfstandigen in bijberoep en bovendien moeilijk administratief implementeerbaar zou zijn. Omdat de auteurs van het voorstel slechts welbepaalde activiteiten beoogden (inz. sociaal engagement), was het Comité bovendien van mening dat het voorstel niet de

⁷ De bijdragepercentages en plafonds zijn dezelfde als voor een zelfstandige. De minimumbijdrage die de meewerkende echtgeno(o)t(e) moet betalen, is wel opmerkelijk lager dan die voor een zelfstandige in hoofdberoep.

⁸ Het zogenaamd 'fiscaal meewerkinkomen'

⁹ Voorstel tot wijziging van KB nr. 38

meest geschikte oplossing biedt voor het gestelde probleem. Het Comité wilde tot slot ook nog over een meer precieze budgettaire raming beschikken.

✓ ADVIES 2013/06 : MEEWERKENDE ECHTGENOTEN : WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 38 VAN 27 JULI 1967 HOUDENDE INRICHTING VAN HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN, WAT HET STATUUT VAN DE MEEWERKENDE ECHTGENOTE BETREFT – WETSVORSTEL TOT VERBETERING VAN HET MINIMUMPENSIOEN VOOR SOMMIGE MEEWERKENDE ECHTGENOTEN

2.1.2 *Onderwerping van de vennootschapsmandataris*

Tegenover vennootschapsmandatarissen gold lange tijd een "onweerlegbaar vermoeden van onderwerping" aan het Belgisch sociaal zelfstandigenstatuut. Het uitoefenen van een mandaat wordt immers beschouwd¹⁰ als een beroepsbezigheid waardoor mandatarissen werden verondersteld verzekeringsplichtig te zijn.

In 2004 oordeelde het Belgisch Grondwettelijk Hof¹¹ dat de onweerlegbare aard van het vermoeden in strijd was met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel. Sindsdien werd aangenomen dat het vermoeden weerlegbaar is voor die mandatarissen die een aan de Belgische fiscus onderworpen vennootschap niét vanuit het buitenland beheren. Voor mandatarissen die hun werkzaamheden wél vanuit het buitenland verrichtten, bleef het vermoeden onweerlegbaar. In een arrest van 27 september 2012 (arrest Les Tartes de Chaumont Gistoux) heeft het Europese Hof van Justitie het feit dat deze mandatarissen niet de mogelijkheid hebben het vermoeden van onderwerping te weerleggen, in strijd geacht met het Europese recht.

In de loop van 2013 werd aan het Comité een wetsontwerp voorgelegd dat Koninklijk Besluit nr. 38 aanpast zodat het tegemoet komt aan de bezwaren van het Grondwettelijk hof en van het Europees Hof van Justitie. Het Comité bracht een positief advies uit m.b.t. dit wetsvoorstel alsook met betrekking tot het ontwerpbesluit dat het wetsontwerp uitvoert. Het ontwerp van wet wijzigt artikel 3 van dit KB nr. 38 door er 2 weerlegbare vermoedens op te nemen, nl. van:

- zelfstandige beroepsbezigheid: voortaan worden personen die aangesteld zijn tot mandataris in een vereniging of vennootschap die zich met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighoudt of personen die, zonder aangesteld te zijn, een mandaat uitoefenen in een dergelijke vereniging of vennootschap, op weerlegbare wijze geacht een zelfstandige beroepsbezigheid uit te oefenen.
- territorialiteit: de bezigheid van mandataris in een aan de Belgische vennootschapsbelasting of belasting der niet-inwoners onderworpen vereniging of vennootschap wordt voortaan op weerlegbare wijze geacht plaats te vinden in België.

Het ontwerp van Koninklijk Besluit dat aan het Comité wordt voorgelegd, voorziet erin dat de vennootschapsmandatarissen het vermoeden van beroepsbezigheid kunnen weerleggen door de kosteloosheid van hun mandaat aan te tonen.

¹⁰ Op basis van artikel 3 van het KB nr. 38 en artikel 2 van het KB van 19 december 1967.

¹¹ Arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 november 2004 (Hubertusarrest)

- ✓ ADVIES 2013/11 : ONDERWERPING VAN DE VENNOOTSCHAPSMANDATARISSEN
- ✓ Advies 2013/18 : Onderwerping van de vennootschapsmandatarissen

2.1.3 *Het stelsel van de vervangende ondernemer*

In april 2010 werd een systeem van vervangende ondernemers ingevoerd¹². Dit systeem biedt aan de zelfstandige die zijn beroepsactiviteiten tijdelijk volledig stopzet de mogelijkheid zich gedurende een periode van maximaal 30 dagen per kalenderjaar¹³ te laten vervangen door een andere zelfstandige (de vervangende ondernemer).

Het ABC heeft zich steeds positief uitgedrukt over het stelsel van de vervangende ondernemer¹⁴. Voor sommige zelfstandigen biedt de registratie als vervangende ondernemer immers de mogelijkheid om in een rustiger tempo (cf. gepensioneerd) zelfstandige activiteit verder te zetten en/of te behouden, om hun beroepsactiviteiten uit te breiden of om een beroepsactiviteit te hervatten na een al dan niet vrijwillige stopzetting (cf. herintre(e)d(st)ers). Voor de zelfstandige die zich wil laten vervangen biedt het systeem bovendien een veilige structuur en geeft het toegang tot een databank met kandidaat-vervangers.

Het initiatief kent echter weinig succes: het aantal als vervangende ondernemers ingeschreven zelfstandigen is beperkt en neemt bovendien af¹⁵. Naar aanleiding van deze vaststelling verzocht de Minister van Zelfstandigen het ABC om zich over het systeem van vervangende ondernemer te buigen. Het Comité identificeerde een reeks mogelijke oorzaken voor het gebrek aan succes.

In de eerste plaats blijken niet alle zelfstandigen een beroep te willen of te hoeven doen op het systeem. Sommige zelfstandigen zijn nooit bereid om hun onderneming in de handen van iemand anders te laten, voor anderen vormt de crisis een remmende factor. Daarnaast doen sommige zelfstandigen een beroep op een vervanger buiten het stelsel van de vervangende ondernemer om, door zelf op zoek te gaan naar een vervanger ofwel door gebruik te maken van een alternatief vervangingssysteem dat op het niveau van de beroepsgroep wordt georganiseerd (cf. de landbouwers, de medische beroepen, ...).

Bovendien kent het stelsel een aantal tekortkomingen. Zo moet de zelfstandige die zich als vervangende ondernemer wil engageren aan een reeks administratieve verplichtingen voldoen (zoals de registratie en de inschrijving in de KBO) die omslachtig en niet kosteloos zijn. Bovendien is

¹² Wet van 28 april houdende diverse bepalingen (artikels 78 tot 87)

¹³ Onder bepaalde omstandigheden kan de duur van de vervanging verlengd worden, m.n. in geval van arbeidsongeschiktheid en invaliditeit, moederschaprust, palliatieve zorgverlening en de zorg voor een ernstig ziek kind.

¹⁴ Zie o.m. Tussentijds verslag 2009/01 van 5 maart 2009 "Combinatie tussen gezinsleven en zelfstandige activiteit", Verslag 2009/01 van 23 april 2009 "Combinatie tussen gezinsleven en zelfstandige activiteit", Advies 2009/05 van 25 juni 2009 "Combinatie tussen gezinsleven en zelfstandige activiteit – Rangschikking van de maatregelen",

Advies 2009/09 van 19 november 2009 "Voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen - december 2009". Advies 2010/05 van 9 december 2010 "Ontwerp van wet houdende dringende diverse bepalingen – december 2010".

¹⁵ op 23 februari 2012 telde register slechts 30 ingeschreven ondernemers op een totaal van 292 activiteiten, in juni 2013 telde het register nog 15 ingeschreven ondernemers

de vervangende ondernemer op continue basis onderworpen aan het sociaal statuut (ook op momenten dat hij niet als dusdanig actief is) en kan hij niet beschouwd worden als helper. Aan de andere kant, kan de zelfstandige die zich wil laten vervangen dit enkel bij volledige onderbreking van activiteit. Van zodra de activiteit wordt hervat (bv. deeltijds na een periode van arbeidsongeschiktheid) kan er geen beroep meer gedaan worden op het systeem.

In zijn advies formuleerde het ABC een aantal aanbevelingen om het systeem bij te sturen en aantrekkelijker te maken. Het stelt voor om een nieuw register te creëren dat de administratieve verplichtingen vereenvoudigt en kosteloos maakt. Daarnaast vraagt het dat de vervangende ondernemers als helpers zouden kunnen beschouwd worden zodat het statuut nauwer aansluit bij hun reële situatie. Het Comité is tot slot van mening dat de vervangen zelfstandige in arbeidsongeschiktheid of invaliditeit die met toelating van de adviserend geneesheer een professionele activiteit hervat met het oog op zijn herintrede, de mogelijkheid zou moeten worden geboden om van het systeem van vervangende ondernemer te blijven genieten.

✓ ADVIES 2013/15 : STELSEL VAN DE VERVANGENDE ONDERNEMER

2.2 Bijdragen, invordering & regularisatie

In de werkgroep bijdragen ging de aandacht in 2013 in belangrijke mate uit naar een nieuwe berekeningswijze van de bijdragen voor zelfstandigen. Daarnaast besprak de werkgroep ook een voorstel dat de bijdrageberekening aanpast voor gepensioneerden die beroepsinkomsten verwerven en een voorstel inzake sociale regularisatie.

2.2.1 Hervorming van de sociale bijdrageberekening

Het ABC bracht in 2013 een positief advies uit aangaande een wetsontwerp dat voorzorg in een hervorming van de sociale bijdrageberekening voor zelfstandigen. Met de nieuwe berekeningswijze moesten twee gebreken van het bestaande systeem ondervangen worden. Meer bepaald i) het feit dat in de bestaande berekeningswijze met bepaalde inkomsten twee keer rekening wordt gehouden en met andere niet en ii) dat fluctuaties in inkomsten geen onmiddellijke vertaling krijgen in het niveau van de bijdragebetaling.

Tot eind 2014 worden de bijdragen berekend op basis van de beroepsinkomsten als zelfstandige van 3 jaar geleden. In het nieuwe systeem, dat vanaf 1 januari 2015 in werking zal treden, zal de zelfstandige in het jaar N driemaandelijks een voorlopige bijdrage betalen op basis van de geïndexeerde inkomsten van het jaar N-3. Zodra het sociaal verzekeringsfonds op de hoogte is van de definitieve inkomsten, ontvangt de zelfstandige een afrekening (regularisatieprincipe) die kan leiden tot een teruggave dan wel een bijkomende betaling. Heeft de zelfstandige in het jaar N hogere inkomsten dan die van N-3 dan kan deze, binnen de grenzen van de maximumbijdrage (en onder bepaalde voorwaarden), ervoor opteren om direct bijdragen te betalen op zijn hogere inkomsten. Omgekeerd kan de zelfstandige wanneer er sprake is van een daling van de inkomsten ook toestemming vragen om bijdragen te betalen op een inkomstenbedrag dat lager is dan de

inkomsten van N-3. De nieuwe regeling voorziet in een systeem van verhogingen voor die zelfstandigen respectievelijk die te lage voorlopige bijdragen betaalden.

Het comité bracht een gunstig advies uit over het principe van de hervorming. Niettemin formuleerde het een reeks opmerkingen waar het uiteindelijke wetsontwerp tegemoet kwam (zoals de te strikte, beperkende voorwaarden voor hogere vrijwillige bijdragebetaling, het ter goedkeuring voorleggen aan het ABC voorleggen van een KB dat de bedragen aanpast waarop bijdragen worden betaald of het feit dat sommige zelfstandigen geen verhogingen verschuldigd zijn).

Het Comité bracht ook een positief advies uit met betrekking tot een wetsontwerp dat nog drie wijzigingen aanbracht in de oorspronkelijke ontwerpwet aangaande de bijdragehervorming:

1. Voor zelfstandigen die actief blijven terwijl ze een (overlevings)pensioen ontvangen, zullen de mogelijkheid genieten om een verminderde voorlopige bijdrage te betalen op het niveau van de inkomensdrempel die op hen van toepassing is in het kader van de reglementering inzake de toegelaten activiteit voor gepensioneerden.
2. Zelfstandigen die hun activiteit stopzetten om met pensioen te gaan, kunnen een uitzondering vragen op het regularisatieprincipe. De originele wet voorziet dat de bijdragen die ze verschuldigd zijn tijdens de laatste drie jaar van hun activiteit onder bepaalde voorwaarden als definitief kunnen worden beschouwd. Het nieuwe ontwerp preciseerde dat de enige bijdragen die daarbij worden bedoeld, de bijdragen zijn die nog niet werden geregulariseerd op de datum waarop het pensioen effectief ingaat. Het Comité stelde daarbij vast dat de datum waarmee rekening wordt gehouden diegene is waarop het pensioen de eerste keer effectief ingaat.
3. In artikel 13, §1, vierde lid van het KB nr. 38 werd de verwijzing naar art. 11, §6 van hetzelfde besluit opgeheven omdat deze paragraaf niet langer zal bestaan.

Het merkt evenwel op dat, als gevolg van de hervorming, de inkomsten die worden ontvangen tijdens een periode van inactiviteit (cf. arbeidsongeschiktheidsuitkering) deel uitmaken van de inkomsten die de grondslag vormen voor de berekening van de bijdragen en dit op een wijze die incompatibel is met het nieuwe systeem van proratisering dat voorzien is voor onvolledige kalenderjaren. Het Comité vroeg in zijn advies 2013/22 dan ook dat de deze ongewilde gevolgen zouden worden gecorrigeerd.

- ✓ ADVIES 2013/08 : HERVORMING VAN DE BEREKENING VAN DE SOCIALE BIJDRAGEN
- ✓ ADVIES 2013/21 : M.B.T. HET ONTWERP VAN KB INZAKE DE HERVORMING VAN DE SOCIALE BIJDRAEBEREKENING
- ✓ ADVIES 2013/22 : M.B.T. EEN AANPASSING VAN DE WET HOUDENDE HERVORMING VAN DE BEREKENING VAN DE SOCIALE BIJDRAGEN VOOR ZELFSTANDIGEN

2.2.2 *Bezigheid na de pensioenleeftijd*

Het Comité adviseerde positief aangaande een wetsontwerp dat de bijdrageberekening wijzigt voor gepensioneerden die beroepsinkomsten verwerven. Het voorstel paste in de bredere pensioenhervorming (zie punt 2.4) die o.m. het bijverdienen na pensionering vergemakkelijkt.

Sinds 1 januari 2013 kunnen 65-plussers met een lange loopbaan van 42 jaar of langer immers onbeperkt bijverdienen met behoud van hun pensioen. Voor gepensioneerden die geen 42 loopbaanjaren hebben of jonger zijn dan 65 jaar, blijven er inkomensgrenzen van toepassing maar zouden de regels¹⁶ versoepelen en de bestaande plafonds worden geïndexeerd. De gepensioneerde zelfstandigen die beroepsinkomsten verwerven zijn wel nog sociale bijdragen verschuldigd.

Het wetsontwerp paste de wijze van de sociale bijdrageberekening aan voor de gepensioneerde zelfstandigen die onbeperkt mogen bijverdienen (ouder dan 65 jaar met een lange loopbaan).

- de berekening gebeurt aan een bijdragevoet van 14,70% voor inkomsten tussen 2.839€ en 55.405€ (i.p.v. 22% zoals de zelfstandige gepensioneerde die nog wel gebonden zijn aan grensbedragen), en van 14,16% voor inkomsten tussen 55.405€ en 81.649€. Op de inkomsten lager dan 2.839€ en hoger dan 81.649€ zijn geen bijdragen verschuldigd;
- het referte-inkomen wordt geplafonneerd op voorwaarde dat hun inkomsten gedurende het kalenderjaar lager zijn dan 125% van de vooropgestelde toegelaten inkomstenlimiet. Voor 2013 stemmen deze bedragen overeen met respectievelijk 21.865, 21 € (hetzij 125% van 17.492,17€) en 26.596,48 € (zijnde 125% van 21.227,18 €).

De aanpassing vormde een corrigerende maatregel om te vermijden dat de hervorming een negatieve impact zou hebben op het bedrag van de sociale bijdragen dat door deze groep gepensioneerde zelfstandigen verschuldigd is.

✓ ADVIES 2013/10 : BEZIGHEID NA DE PENSIOENLEEFTIJD: VERSCHULDIGDE BIJDAGEN

2.2.3 Sociale regularisatie

Het Comité bracht in 2013 ook een positief advies uit met betrekking tot een wetsvoorstel¹⁷ dat voor zelfstandigen de mogelijkheid tot sociale regularisatie invoert.

Sinds 2004 bestaat de mogelijkheid om kapitalen en inkomsten waarvoor in België belastingen werden ontweken, fiscaal te regulariseren. Aanvankelijk kon dit eenmalig en tijdelijk binnen de regeling van de Eenmalige Bevrijdende Aangifte maar sinds januari 2006 bestaat er een meer permanente regularisatieprocedure die particulieren en bepaalde rechtspersonen toelaat zich eenmalig fiscaal in regel te stellen¹⁸. Onder de bestaande reglementering was de mogelijkheid tot regularisatie beperkt tot fiscale schulden. Eventueel verschuldigde sociale bijdragen konden niet geregulariseerd worden. Bovendien leidde fiscale regularisatie niet tot sociaalrechtelijke immuniteit. Het was dan ook niet uitgesloten dat bij regularisatie van beroepsinkomsten zou worden overgegaan tot een invordering van sociale zekerheidsbijdragen.

¹⁶ Voortaan wordt het pensioen maar volledig geschorst bij overschrijding van het grensbedrag met meer dan 25% (i.p.v. 15%). Bij een beperktere overschrijding geldt een proportionele vermindering van het pensioen.

¹⁷ Wetsvoorstel tot wijziging van het lopende systeem van fiscale regularisatie

¹⁸ Via het "contactpunt regularisaties" binnen de FOD financiën kunnen zij spontaan de niet bij de fiscale administratie aangegeven inkomsten indienen.

In het kader van de begrotingsonderhandelingen 2013 (november 2012) besloot de regering om de reglementering inzake fiscale regularisatie aan te passen. Het toepassingsgebied werd gewijzigd en regularisatie zou na 31 december 2013 niet langer mogelijk zijn. Voor de zelfstandigen voorzag het wetsvoorstel bovendien ook een mogelijkheid tot sociale regularisatie. Gedurende de periode dat de nieuwe wettelijke bepalingen van toepassing zouden zijn, zouden zelfstandigen zich (via het contactpunt regularisatie) voor de beroepsinkomsten die ze fiscaal regulariseren in regel kunnen stellen inzake sociale bijdragebetaling.

Het ABC toonde zich tevreden over het feit dat de regularisatieprocedure noch voor het RSVZ, noch voor de sociale verzekeringsfondsen een bijkomende werkbelasting betekende en dat voor de sociale regularisatie geen bijkomend loket werd gecreëerd. Het Comité betreurde evenwel dat de geïnde regularisatiebijdragen naar de schatkist zouden vloeien en niet toekomen aan het globaal financieel beheer van het statuut van de zelfstandigen.

✓ ADVIEZEN 2013/07 EN 2013/07BIS : SOCIALE REGULARISATIE

2.3 Ziv

2.3.1 *Alternatieve financiering van de geneeskundige verzorging*

Het Algemeen Beheerscomité bracht een positief advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit dat het mogelijk moet maken om de bedragen voor de alternatieve financiering van de verplichte verzekering in het kader van de geneeskundige verzorging te storten aan de globale beheren. Voor 2013 is dit een bedrag van 1.310.627 duizend euro voor het stelsel van de werknemers en 131.013 duizend euro voor het stelsel van de zelfstandigen.

✓ ADVIES 2013/04 : ALTERNATIEVE FINANCIERING VAN DE GENEESKUNDIGE VERZORGING

2.4 Pensioenen

In het regeerakkoord van 2011 engageerde de federale regering¹⁹ zich tot een hervorming van de pensioenen. Door maatregelen te nemen die vervroegde uittrede ontmoedigen en langer werken financieel aantrekkelijker maken, wil de regering o.m. komen tot langere loopbanen. In dit kader bracht het ABC in 2012 adviezen uit m.b.t. een verstrenging van de toegangsvoorwaarden inzake vervroegde pensionering en de versoepeling van de regels inzake toegelaten arbeid na pensionering. De adviezen die de werkgroep pensioen van het ABC in 2013 voorbereidde, moeten eveneens in dit licht gezien worden.

¹⁹ Regeerakkoord 2011, p 102

2.4.1 *De pensioenbonus/malus in het stelsel der zelfstandigen*

Om mensen aan te moedigen langer te werken, werd met de wet op het Generatiepact een pensioenbonus ingevoerd. Een zelfstandige die na de leeftijd van 62 jaar of een loopbaan van 44 jaar zijn of haar beroepsactiviteit verderzet, wordt sindsdien financieel beloond met een toeslag bovenop het pensioen. Omgekeerd verliest een zelfstandige bij vervroegde pensionering een deel van zijn pensioen indien hij geen loopbaan van 42 jaar aantoont. Het systeem van de pensioenmalus geldt overigens uitsluitend voor zelfstandigen. Het Comité bracht een positief advies uit m.b.t. voorstellen ter hervorming van de pensioenbonus en –malus.

Voor de pensioenbonus betekenen de hervormingsvoorstellen in de eerste plaats een verstrenging van de toekenningsvoorwaarden. Het initiatief sluit aan bij de recente hervorming van het vervroegd pensioen (cf. ABC advies 2012/2) waarbij de minimale leeftijdsgrens en het aantal vereiste loopbaan jaren vanaf 2013 stelselmatig zullen worden verhoogd. De voorstellen passen toekenningsvoorwaarden hieraan aan en geven de bonus terzelfdertijd een progressief karakter. Hoe langer men werkt, hoe hoger het bedrag van de financiële toeslag wordt (binnen bepaalde grenzen).

De pensioenmalus wordt in de voorstellen volledig afschaft. Sinds 1 januari 2013 geldt voor zelfstandigen die op hun 63ste of na een loopbaan van minstens 41 jaar met vervroegd pensioen willen gaan al een soepeler systeem. Zij hoeven geen malus meer te betalen. Vanaf 1 januari 2014 voorzien de voorstellen in een volledige afschaffing. Hoewel het Comité principieel niet tegen een malussysteem is, bracht het hierover een positief advies uit. De malus heeft immers alleen betrekking heeft op de zelfstandigen en is als dusdanig een discriminerende maatregel. Bovendien is in het kader van de hervorming van het vervroegd pensioen de malus nog slechts in een klein aantal gevallen van toepassing.

✓ ADVIES 2013/1 : DE PENSIOENBONUS/MALUS IN HET STELSEL DER ZELFSTANDIGEN

2.4.2 *Hervorming van de rust- en overlevingspensioenen*

In 2013 bracht het Comité op eigen initiatief ook advies uit over vier voorstellen ter hervorming van de rust- en overlevingspensioenen.

In een eerste voorstel zouden voortaan de laatste maanden van de beroepsloopbaan in aanmerking worden genomen voor de berekening van het werknemers- en zelfstandigenpensioen. In zijn advies toonde het Comité zich positief ten aanzien van dit voorstel maar gaf het aan voorstander te zijn de gegevens waarop de pensioenberekening gebaseerd is, in alle stelsels aan controle te onderwerpen. Tot dusver gebeurt dit enkel in de zelfstandigenregeling. Bovendien stelde het dat de gelijkgestelde periodes niet in rekening zouden mogen worden genomen voor de pensioenberekening. Het Comité vestigde tot slot ook de aandacht op de hoge kostprijs van deze maatregel en vroeg zich af of het niet wenselijker zou zijn om deze middelen voor andere maatregelen aan te wenden.

Het Comité sprak zich ten tweede ook positief uit over een voorstel tot hervorming van het minimumpensioen. Dit beoogde onder meer een wijziging van de toegangsvoorwaarden, van de berekeningswijze en van de bedragen. Aangezien het Comité van oordeel is dat men zo veel mogelijk moet trachten om langer werken aan te moedigen, toonde het Comité zich in zijn advies geen voorstander van een versoepeling van de loopbaanvoorwaarden. En zeker ook niet gegeven de huidige budgettaire omstandigheden. Het Comité benadrukte in dit advies ook nogmaals het belang van een gelijkschakeling van de bedragen van de minimumpensioenen en van de kleine minima.

Het Comité ging ten derde akkoord met een voorstel tot hervorming van de eenheid van loopbaan en het in aanmerking nemen van de voordeligste pensioenjaren. De inwerkingtreding van deze hervorming vereist volgens het Comité evenwel voorafgaandelijk een in werking treden van de Pensioenmotor en dus ook van het vrijmaken van de noodzakelijke middelen hiervoor.

Het Comité ging tot slot akkoord met de hervorming van de overlevingspensioenen en de introductie van een overgangsuitkering.

In zijn advies wees het Comité ook op de impact, de kosten en de financiering van de betreffende voorstellen en benadrukte dat de financiering niet mag gebeuren via een verhoging van de bijdragen van de zelfstandigen. Het herinnerde er aan dat de verhoging van het minimumpensioen voor zelfstandigen tot op het niveau van dat van de werknemers (niet alleen voor de huidige pensioenen maar tevens voor de toekomstige pensioenen) alsook het behoud van deze gelijkschakeling in de toekomst, van prioritaire aard is.

✓ ADVIES 2013/16 : HERVORMING VAN DE RUST- EN OVERLEVINGSPENSIOENEN

2.4.3 Het vrij aanvullend pensioen in het kader van de hervorming van de bijdragenberekening

De nieuwe sociale bijdrageberekening (zie punt 2.2) die van kracht wordt per 1 januari 2015, verandert voorlopig niets aan de berekening van de bijdragen voor het vrij aanvullend pensioen (VAP). De inkomsten van N-3 blijven de berekeningsbasis vormen voor de premies die de zelfstandige moet betalen in het kader van het VAP. Niettemin veronderstelden de wijzigingen van KB nr. 38 in het kader van de bijdragehervorming een aanpassing van de wetgeving inzake het VAP. Het Comité bracht een positief advies uit over het wetsontwerp dat voor deze aanpassingen zou zorgen²⁰. Meer bepaald ging het om:

- een aanpassing van de terminologie en van sommige verwijzingen naar KB nr. 38;
- het opnemen van bijkomende specificaties m.b.t. de wijze van bijdrageberekening. Omdat voortaan andere berekeningswijzen zullen gelden voor de sociale bijdragen en die voor het VAP, kan voor de bepaling van de bijdrageberekening van het VAP in de Programmawet van 24 december 2002 immers niet langer verwezen worden naar het KB nr. 38.

²⁰ Door aanpassing van de artikelen 44 en 45 van de Programmawet (I) van 24 december 2002 inzake de vrije aanvullende pensioenen voor zelfstandigen.

Hoewel het Comité veeleer voorstander is van een eenvormig berekeningssysteem, toonde het in zijn advies begrip voor de argumenten die aan de basis liggen van het behoud van het N-3 principe voor wat betreft het VAP. In dit licht kan voor het Comité de "oude bijdrageberekening" behouden worden voor wat betreft 2015. Op die manier wordt ook vermeden dat de voorbereiding en de inwerkingtreding van de hervorming van de sociale bijdragen vertraging zou oplopen. Het Comité was niettemin van oordeel dat er op (middel)lange termijn een oplossing moet komen voor de discrepantie in berekeningswijzen.

Het Comité merkte tevens op dat de discrepantie in berekeningswijzen nu reeds voor een groot deel kan worden weggewerkt voor zelfstandigen die de mogelijkheid hebben om bijdragen te betalen in een systeem van individuele pensioentoezeggingen. Teneinde alle zelfstandigen op gelijke voet te behandelen, of zij nu actief zijn in een vennootschap of als natuurlijke persoon, achtte het Comité het noodzakelijk om de toegang tot de individuele pensioentoezeggingen, uit te breiden tot die zelfstandigen die actief zijn als natuurlijke persoon.

✓ ADVIES 2013/20 : HET VRIJ AANVULLEND PENSIOEN IN HET KADER VAN DE HERVORMING VAN DE BIJDAGENBEREKENING

2.4.4 *Minimumpensioen voor meewerkende echtgenoten*

Sinds 2005 zijn alle meewerkende partners die werden geboren na 1955 verplicht onderworpen aan het zogenaamde maxistatuut²¹. Dit maxistatuut biedt de betrokkenen een volledige sociale bescherming op eigen naam. Het Comité boog zich in 2013 over een wetvoorstel tot verbetering van het minimumpensioen voor een deel van de meewerkende echtgenoten die in 2005 verplicht werden onderworpen aan het maxistatuut.

Het voorstel werd ingegeven door het problematische karakter van het leeftijds criterium dat wordt gehanteerd voor de verplichte aansluiting van meewerkende echtgenoten in het maxistatuut. Op dit ogenblik ontvangt de meewerkende echtgenoot met een loopbaan van minder dan 30 jaar in de praktijk geen rustpensioen in eigen naam. Omwille van hun reeds bereikte leeftijd op het moment van instappen, is de groep meewerkende echtgenoten geboren tussen 1956 en 1970 nooit in staat om in het kader van het maxistatuut nog de vereiste dertig loopbaanjaren op te bouwen om een individueel recht op een minimumpensioen te openen.

Om dit te verhelpen voorzag het wetsvoorstel voortaan, bij meewerkende echtgenoten jonger dan 50 jaar die een loopbaan van ten minste 15 jaar kunnen aantonen, een andere manier van loopbaanberekening. In dit geval zou ook rekening gehouden worden met de jaren van activiteit vóór 2005, inz. de jaren van activiteit waarvoor er geen aansluiting onder het sociaal statuut meewerkende echtgenoot mogelijk was.

Het voorstel dat ter advies werd voorgelegd voorzag voor de meewerkende echtgenoot die in die hoedanigheid 15 jaar beroepsloopbaan kan bewijzen de mogelijkheid:

²¹ Zij die voordien geboren werden, kennen enkel een verplichte toetreding tot het ministatuut

- om zich via regularisatie in regel stellen met de minimale loopbaanvoorwaarde teneinde,
- een minimumpensioen te ontvangen op basis van het aantal jaren bijdragebetaling in het maxistatuut.

Indien de meewerkende echtgenoot het bewijs levert vóór 2005 actief te zijn geweest in het bedrijf als meewerkende echtgenoot, dan zouden deze jaren van gepresteerde arbeid in de nieuwe regeling worden meegenomen in de berekening van het aantal loopbaanjaren. Deze jaren tellen zouden niet meetellen voor de feitelijke pensioenberekening. De regularisatie zou dus enkel moeten gezien worden als een voorwaarde om een recht op een minimumpensioen te openen op basis van het aantal loopbaanjaren in het maxistatuut. Om van de regeling gebruik te kunnen maken zou van de betrokken meewerkende echtgenoten bovendien ook een regularisatiebijdrage worden gevraagd.

In zijn advies merkte het ABC op dat de invoering van het maxistatuut de sociale bescherming van de meewerkende echtgenoten heeft verbeterd en dit tegen een gunstige bijdragenregeling. Bovendien wees het er op dat deze groep tot 1 januari 2010 de mogelijkheid had om in het kader van pensioenopbouw periodes van activiteit die dateren van voor de invoering van het maxistatuut, te regulariseren. Het Comité stelde ook dat de onderwerping aan het maxistatuut niet noodzakelijk een verlies aan pensioen betekent.

Niettemin erkende het ABC in zijn advies de problematiek die aan de basis lag van. Het merendeel van de gezinnen waarop dit wetsvoorstel van toepassing is, zag hun bijdragen stijgen terwijl de hoogte van hun pensioen ongewijzigd blijft. Het Comité erkende ook dat het voorstel in dit kader een oplossing biedt.

Omdat dit voorstel niet zonder financiële gevolgen en het statuut van de meewerkende echtgenoten onder de actuele omstandigheden reeds een negatief budgettair verloop zal kennen vanaf 2017, stelde het Comité dat - indien het wetsvoorstel gerealiseerd zou worden - de budgettaire situatie van het sociaal statuut goed dient te worden opgevolgd, in het bijzonder vanaf 2021 wanneer het voorstel voor het eerst financiële gevolgen zal hebben voor het statuut. Bovendien zag het Comité ook graag verduidelijk wat de hoogte van de forfaitaire bijdrage zou zijn, in welke mate dit zou afhangen van het aantal aan te bewijzen jaren en in welke mate deze ertoe zou bijdragen de budgettaire impact van het voorstel te milderen.

Het ABC was tot slot ook van oordeel dat het wetsvoorstel geen afbreuk mag doen aan de andere prioriteiten die de zelfstandigenorganisaties stellen op het vlak van pensioenen (i.c. de gelijkstelling van de minima).

✓ ADVIEZEN 2013/06 & 2013/06BIS : MEEWERKENDE ECHTGENOTEN : WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 38 VAN 27 JULI 1967 HOUDENDE INRICHTING VAN HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN, WAT HET STATUUT VAN DE MEEWERKENDE ECHTGENOTE BETREFT – WETSVORSTEL TOT VERBETERING VAN HET MINIMUMPENSIOEN VOOR SOMMIGE MEEWERKENDE ECHTGENOTEN

2.5 Gezinsbijslagen

2.5.1 Gezinsbijslagen en de zesde staatshervorming

2.5.1.1 Ad-hoc begeleidingscomité

De zesde staatshervorming heeft in een overheveling voorzien van de kinderbijslagen, de geboorte- en adoptiepremies naar de Gemeenschappen. In dit kader richtte de Raad van Beheer van het RSVZ²² een ad-hoc begeleidingscomité op dat de opdracht kreeg het operationele luik van de communautarisering vanuit de zelfstandigenregeling op te volgen en te begeleiden. Het begeleidingscomité, voorgezeten door Mevr. A. Vanderstappen, moest waken over zo'n vlot en efficiënt mogelijk verloop van de overheveling voor de zelfstandige gezinnen. De continuïteit wat betreft de uitbetaling en administratief beheer moest tijdens de overgangperiode verzekerd blijven en de communautarisering zou zich niet mogen vertalen in bijkomende administratieve lasten en kosten. Het ad-hoc begeleidingscomité werd samengesteld uit technici van de administratie en vertegenwoordigers van de Raad van Beheer. Het secretariaat van het ABC zorgde voor de coördinatie van de werkzaamheden en het ondersteunende studiewerk.

2.5.1.2 Kinderbijslag: gelijkstelling van de bedragen

Volgens het regeerakkoord moest voorafgaandelijk de overheveling van de gezinsbijslagen het verschil tussen loontrekkenden en zelfstandigen worden weggewerkt. In dit kader, werd aan het ABC een ontwerp van koninklijk besluit voorgelegd dat de bedragen van de kinderbijslag harmoniseerde door de bedragen in de zelfstandigenregeling af te stemmen op die in de werknemersregeling. Dit gebeurde meer bepaald door :

- het basisbedrag van de kinderbijslag voor het eerste of enige kind²³ in het stelsel van de zelfstandigen te verhogen tot op het niveau van de kinderbijslag voor het eerste kind in de regeling van de loontrekkenden;
- de invoering van een leeftijdsbijslag voor het jongste of enige kind van een zelfstandige. De hoogte van het bedrag stemt overeen met de leeftijdsbijslag die aan deze kinderen zou worden toegekend wanneer zij onder de toepassing van de werknemersregeling zouden vallen;
- een vermindering van de leeftijdsbijslag voor het oudste (niet enige) kind van een zelfstandige tot op het niveau van de leeftijdsbijslag voor een kind van rang 1 in de werknemersregeling²⁴.

Voor de gezinnen die in het zelfstandigenstelsel een hogere kinderbijslag ontvingen dan wanneer zij kinderbijslag in de werknemersregeling zouden krijgen uitgekeerd, voorzag het ontwerp van K.B. overgangsmaatregelen.

Het comité bracht een gunstig advies uit maar:

²² 27 maart 2013

²³ Met uitzondering van het eerste gehandicapt kind of het eerste kind van een invalide zelfstandige die vandaag reeds een kinderbijslag ontvangen op het niveau van de kinderbijslag voor rang 1 in de werknemersregeling

²⁴ De halvering van de leeftijdsbijslagen die in 1996 voor het eerste kind werd doorgevoerd in de werknemersregeling heeft geen toepassing gekend in het stelsel van de zelfstandigen.

- betreurde dat men er, gegeven de budgettaire context, voor opteerde om de harmonisering van de gezinsbijslagen te realiseren door een afstemming van de uitkeringsbedragen voor zelfstandigen op die van toepassing in de werknemersregeling en dit zonder alternatieve pistes in overweging te hebben genomen (cf. ABC advies 2011/04);
- merkte op dat de gekozen piste belangrijke budgettaire gevolgen heeft voor het zelfstandigenstelsel. Het ABC meende dat die geneutraliseerd zouden moeten worden maar zeker niet d.m.v. een bijdrageverhoging. Te meer omdat het ABC van mening was dat de prioriteiten van de zelfstandigen op het vlak van uitkeringen zich niet in de sector van de kinderbijslagen situeren.;
- was van mening dat de voorgestelde overgangsmaatregelen in het voordeel van de zelfstandigen, niet noodzakelijk waren.;

✓ ADVIES 2013/05 & 2013/05 : KINDERBIJSLAG: GELIJKSCHAKELING VAN DE BEDRAGEN

2.5.2 De Algemene Kinderbijslagwet

Op vraag van de Raad van State bracht het ABC ook advies uit met betrekking tot de Algemene Kinderbijslagwet die het wettelijke kader moet vormen voor de eengemaakte kinderbijslagregeling. In zijn eindconclusie verklaarde het comité zich principieel akkoord met de invoering van dergelijke eenheidsregeling, mits aan een aantal voorwaarden (o.a. inzake budget-neutraliteit, dossieroverdracht en de bevrozing van de figuur van de voorrangsgerechtigde rechthebbende) werd voldaan. Het Comité merkte op dat het ontwerp van AKBW in belangrijke mate tegemoet komt aan eerder door het begeleidingscomité geformuleerde voorwaarden. Er bleven wat het Comité betreft nog twee knelpunten, nl.:

- het punt van de bevrozing : vanuit de Raad van Beheer van het RSVZ werd een bevrozing van de figuur van de voorrangsgerechtigde rechthebbende gevraagd. Momenteel voorziet het ontwerp van AKBW enkel een bevrozing van het bevoegde kinderbijslagfonds. De wet zou expliciet moeten voorzien in een bevrozing van de voorrangsgerechtigde rechthebbende omdat dit zou toelaten om belangrijke kosten voor de kinderbijslagfondsen te vermijden alsook het risico op fouten.
- de overeenkomst die de overdracht inzake toekenning en uitbetaling van de kinderbijslag moet regelen van de sociale verzekerings- naar kinderbijslagfondsen: de fondsen moeten een zekere soepelheid kunnen genieten bij het opstellen van die overeenkomst. Het ontwerp van AKBW is te stringent op dit punt.;

Onder voorbehoud van deze elementen werd een positief advies uitgebracht.

✓ ADVIES 2013/23 : DE EENGEMAakte KINDERBIJSLAGREGELING

2.5.3 Gezinsbijslagen: jaarlijkse leeftijdsbijslag

In 2013 besloot het kernkabinet in het kader van de begrotingscontrole om te besparen in de sector van de gezinsbijslagen. Aan het Comité werd een voorstel voorgelegd dat de jaarlijkse leeftijdsbijslag (schoolpremie) in 2013 voor alle kinderen met 15 procent vermindert, behalve voor zij die recht

geven op een sociale toeslag, de eenoudertoeslag, de verhoogde wezenbijslag of de toeslag voor kinderen met een aandoening. In 2014 zou de premie met 30 procent worden teruggeschroefd. Gegeven de budgettaire context bracht het Comité een positief advies uit.

✓ ADVIES 2013/13 & 2013/13BIS : GEZINSBIJSLAGEN : JAARLIJKE LEEFTIJDABIJSLAG

2.5.4 *Vrijwillige militaire dienst : kinderbijslag*

Het ABC bracht in 2013 ook een gunstig advies uit over een ontwerp van koninklijk besluit dat de regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen aanpast aan een ontwerpwet die de periode waarin de soldij wordt toegekend terugbrengt naar 8 weken.

Personen die een vrijwillige militaire dienst (SVMD) uitvoeren ontvangen gedurende de eerste 6 maanden van hun dienstneming een soldij. Deze wordt niet beschouwd als een inkomen, een loon of een voordeel in de zin van de sociale wetgevingen. Gedurende deze periode behouden ze hun vroegere sociale zekerheidsrechten en dus ook hun rechten inzake kinderbijslag.

✓ ADVIES 2013/14 & 2013/14BIS : VRIJWILLIGE MILITAIRE DIENST : KINDERBIJSLAG

2.6 **Welvaart**

Met de wet op het Generatiepact (2005) werd een structureel mechanisme van welvaartsaanpassing ingevoerd voor inkomensvervangende en bijstandsuitkeringen. Sindsdien beslist de regering om de twee jaar hoeveel middelen hiervoor worden vrijgemaakt en hoe deze zullen aangewend worden. In principe baseert ze zich hiervoor op een gezamenlijk advies dat de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut der Zelfstandigen hieromtrent voorafgaandelijk formuleren.

In september 2012 startte de werkgroep "welvaart" van het ABC haar voorbereidende werkzaamheden in het kader van de welvaartsaanpassingen voor de periode 2013-2014. In januari 2013 mandateerde het ABC een lid in de NAR en de CRB om in de gemengde commissie Welvaartsvastheid een gemeenschappelijk advies voor te bereiden. Op 28 maart 2013 keurden de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité unaniem het advies "Welvaartsvastheid 2013-2014 - Uitvoering van de wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact" goed. Wat het zelfstandigenstelsel betreft, zijn in het bijzonder onderstaande elementen in het advies van belang.

a. Financiële enveloppe

Voor 2013 en 2014 werd de *minimale theoretische enveloppe voor de zelfstandigenregeling* vastgelegd op respectievelijk 34,7 en 70,7 miljoen euro. Overeenkomstig de wettelijke bepalingen²⁵ stemmen deze bedragen overeen met de som van volgende geraamde uitgaven in alle takken van de sociale zekerheid der zelfstandigen :

- een jaarlijkse welvaartsaanpassing met 0,5 % van alle inkomensvervangende uitkeringen in de sociale zekerheid, met uitzondering van de forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1 % van alle forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse verhoging van 1,25 % van de grenzen in aanmerking genomen voor de berekening van de inkomensvervangende uitkeringen.

De *reële beschikbare enveloppe* voor de periode 2013-2014 zal echter veel beperkter zijn. In het kader van de sanering van de overheidsfinanciën en het streven naar een begroting in evenwicht bepaalt het regeerakkoord 2011 (p.77) voor de periode 2013-2014 immers een vermindering van de beschikbare middelen voor welvaartsaanpassingen met 40%²⁶. Bijgevolg bedraagt de welvaartsenveloppe voor 2013 20,8 miljoen euro en voor 2014 42,4 miljoen euro.

In principe moet de minimale theoretische financiële enveloppe sinds 2010 worden verminderd met de eventuele meeruitgaven die de uitvoering van de voorgaande welvaartsaanpassing ten opzichte van de initieel daartoe voorziene welvaartsenveloppe met zich meebracht. Voor de regeling van de zelfstandigen zou dit betekenen dat van de minimale theoretische financiële enveloppe 2013 11,9 miljoen euro in mindering zou worden gebracht en van de enveloppe 2014 12 miljoen euro. De NAR, CRB en het ABC stelden tijdens hun werkzaamheden echter vast dat de regering hiermee geen rekening had gehouden tijdens het begrotingsconclaf van november 2012. Het in de begroting ingeschreven bedrag bestemd voor welvaartsaanpassingen stemt bijgevolg overeen met 60% van de hoger vermelde theoretische enveloppe.

b. Voorstellen tot verdeling van de financiële enveloppe 2013-2014

Tabel 1. Verdeling financiële enveloppe zelfstandigenstelsel

Laagste pensioenen	+ 1,25%	per 1 september 2013
Arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsuitkeringen (met en zonder stopzetting)	+ 1,25%	per 1 september 2013
Pensioenen die 5 jaar geleden zijn ingegaan	+ 2%	per 1 september 2013 per 1 september 2013
Verhoging forfait hulp van derden	+ 3,43 EUR	per 1 april 2013
Faillissementsuitkering	+ 1,25%	per 1 september 2013

Er is ook voorzien in een verhoging van de inkomensgrenzen in functie van de aanpassing van de minima zodat ze boven inkomensdrempels komen en niet tot inkomensverlies leiden.

Tabel 2. Verhoging van sommige inkomensgrenzen

²⁵ Cf. artikel 5 en 6 van de wet betreffende het Generatiepact

²⁶ Met uitzondering van de welvaartsvastheid van de bijstandsuitkeringen

Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden

Voorkeursregeling in de gezondheidszorg

Toegelaten inkomen van de persoon ten laste (RIZIV en werkloze)

Inkomensdrempel ZIV-bijdrage van 3.55% op pensioenen

Tot slot werd ook de vraag gesteld om na te gaan hoe kan voorkomen worden dat welvaartsaanpassingen worden afgeroomd door hogere belastingen.

✓ NAR ADVIES NR. 1840 : WELVAARTSVASTHEID 2013-2014 - UITVOERING VAN DE WET VAN 23 DECEMBER 2005 BETREFFENDE HET GENERATIEPACT

2.7 Zelfstandigen in moeilijkheden

De Commissie voor Vijstelling van Bijdragen (CVB) is zeer belangrijk binnen het sociaal statuut der zelfstandigen. De zelfstandigen die menen zich in staat van behoefte te bevinden, kunnen aan deze Commissie immers de volledige of gedeeltelijke vrijstelling vragen van de bijdragen die zelfstandigen in hoofdberoep (of in geval van activiteit na pensionering) verschuldigd zijn²⁷. Het ABC formuleerde in het verleden al een reeks voorstellen om de werking van de Commissie te verbeteren. Sommige hiervan werden ondertussen verwezenlijkt. De werking van de CVB nam in 2013 opnieuw een prominente plaats in, in de werkzaamheden van het ABC.

2.7.1 Hulp aan zelfstandigen in moeilijkheden: verbetering van de voorzieningen inzake de vrijstelling van bijdragen

In 2013 ging het Comité na welke van de (nog) niet gerealiseerde maatregelen het voor het einde van de regeertermijn graag zou zien goedgekeurd. Terzelfdertijd maakte de werkgroep van de gelegenheid gebruik om een aantal voorstellen te verfijnen en er nieuwe te formuleren. Het resultaat van deze oefening werd in de vorm van advies 2013/12 aan de minister van Middenstand voorgelegd. Het advies omvat drie soorten voorstellen.

Ten eerste een eerste reeks maatregelen die één geheel vormen en samen moeten worden aangenomen. Het Comité is van mening dat deze nog moeten worden goedgekeurd voor het einde van de legislatuur. Concreet gaat het om voorstellen m.b.t. :

- de aanvraag, m.n. inzake de verbetering van inlichtingenformulier A en de ontvankelijkheid van de aanvragen;
- de beslissing van de Commissie, m.n. inzake de gedeeltelijke vrijstelling en de motivering van de beslissingen;
- de filtering van de aanvragen door de fondsen en
- New Dispensa

²⁷ Onder dezelfde voorwaarden kunnen de hoofdelijk aansprakelijke personen (bijvoorbeeld de vennootschappen) vragen om van deze aansprakelijkheid geheel of gedeeltelijk te worden ontheven

Daarnaast omvat advies 2013/12 een reeks voorstellen die afzonderlijk kunnen worden ingevoerd en waarvan het Comité eveneens van mening is dat deze nog moeten worden goedgekeurd voor het einde van de legislatuur. Het betreft voorstellen m.b.t. :

- de mogelijkheid tot herziening van een beslissing;
- de mogelijkheid tot betwisting van een beslissing;
- een versnelde en vereenvoudigde besluitvormingsprocedure;
- de elektronische stromen en
- het E-dossier.

Tot slot vermeldt het advies nog een reeks voorstellen waarvan het Comité vindt dat ze later nog (verder) zouden moeten onderzocht worden. Het gaat om voorstellen m.b.t.

- Het inrichten van een aparte kamer voor beroepsprocedures;
- De toekenning van pensioenrechten in het geval van bijdragevrijstelling en
- De begeleiding van zelfstandigen.

✓ ADVIES 2013/12 : HULP AAN DE ZELFSTANDIGEN IN MOEILIKHEDEN: VERBETERING VAN DE VOORZIENINGEN INZAKE DE VRIJSTELLING VAN BIJDAGEN

2.7.2 *Betwisting van de beslissing van de CVB*

De beslissing die de Commissie tot Vrijstelling van Bijdragen neemt tot het al dan niet toekennen van een bijdragevrijstelling, kan niet ten gronde worden aangevochten. Enkel de wettigheid van de beslissing kan worden betwist door het instellen van een beroep voor de arbeidsrechtbank.

De termijn waarbinnen beroep moet worden aangetekend is niet gespecificeerd. Hierdoor hebben de aanvragers van bijdragevrijstelling in de praktijk 10 jaar om de hen betreffende beslissing te betwisten. Het Comité bracht in 2013 een gunstig advies uit met betrekking tot een wetsontwerp dat:

- de beroepstermijn vastlegt op twee maanden;
- met het oog op de verdediging van de Belgische Staat voorziet dat, bij betwisting de persoonlijke verschijning namens de Staat kan verzekerd worden door elke ambtenaar van de DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid.

Het Comité merkte op dat een voorstel om de beroepstermijn te specificeren, deel uitmaakte van de voorstellen die het eerder formuleerde in Advies 2013/12 (cf. supra). Omdat het Comité voorstander is van een uniforme beroepstermijn door de arbeidsrechtbank, stelt het voor om voor de betwistingen van de CVB een periode van drie (en geen twee) maanden te voorzien. Het Comité bracht ook de andere voorstellen in herinnering brengen die het in Advies 2013/12 deed.

✓ ADVIEZEN 2013/19 EN 2013/19BIS "WETSONTWERP AANGAANDE DE BETWISTING VAN DE BESLISSING VAN DE COMMISSIE VOOR VRIJSTELLING VAN BIJDAGEN"

2.8 Sociale fraude

2.8.1 Limosa

Sinds 2007 dient tewerkstelling door buitenlanders in ons land in principe voorafgaandelijk geregistreerd te worden via het elektronische Limosaloket. In zijn arrest van 19 december 2012 oordeelde het Europese Hof van Justitie echter dat de Belgische Limosaverplichting wat betreft zelfstandigen strijdig is met het principe van vrij verkeer van diensten in Europa. De Limosaverplichting en –procedure zou zich niet evenredig verhouden tot de beoogde doelstellingen (inz. de bestrijding van sociale fraude zoals schijnzelfstandigheid of zwartwerk) zo stelde het Hof.

In reactie op dit arrest formuleerde het ABC op eigen initiatief een advies waarin het argumenteerde dat de afschaffing de enige manier was om te beantwoorden aan de bezwaren van het Hof. Omdat het Comité van mening was dat er andere en gerichte maatregelen bestaan om sociale fraude en inadequate kwalificaties van een arbeidsrelatie te bestrijden, zou de afschaffing van Limosa zelfstandigen niet nefast zijn voor het zelfstandigenstelsel.

Naar aanleiding van het arrest werd de Limosaverplichting voor zelfstandigen tijdelijk opgeschort en besliste de regering om de regels te verfijnen. Met het koninklijk besluit van 19 maart 2013 (ter advies aan het ABC voorgelegd in februari 2013) werd de lijst van gegevens in die men in het kader van de voorafgaande Limosa-aangifte moet aanleveren, ingekort. Bepaalde informatie met betrekking tot de tijdelijke tewerkstelling van werknemers, zelfstandigen of stagiairs moet hierdoor voortaan niet langer worden meegedeeld.

In 2013 werd aan het Comité werd een wetsvoorstel voorgelegd dat, het toepassingsgebied van hoofdstuk 8, Titel IV van de programmawet van 27 december 2006 wijzigt door hierin (en in het Sociaal Strafwetboek) alle verwijzingen naar de verplichte melding van gedetacheerde stagiairs te schrappen. Deze aanpassing zou er voor zorgen dat het koninklijk besluit van 19 december 2013 voortaan in overeenstemming is met de wet van 27 december 2006.

In reactie hierop stelde het ABC er niet van overtuigd te zijn dat met de aanpassingen voldoende tegemoet werd gekomen aan het arrest van het Europees Hof, maar dat het de wil van de regering begreep om de Limosaverplichting voor zelfstandigen te behouden en dus ook haar poging om het systeem aan te passen.

- ✓ ADVIES 2013/2 : LIMOSA
- ✓ ADVIES 2013/3 EN 2013/3BIS : LIMOSA
- ✓ ADVIES 2013/9 : LIMOSA

2.9 Begroting

2.9.1 Voorstel van begrotingscontrole 2013

Bij de begrotingscontrole 2013 nam het Comité akte van een positief geconsolideerd resultaat van 199.368.977 €. Het Comité toonde zich hierover verheugd, te meer omdat dit saldo gerealiseerd werd in een moeilijke economische en budgettaire context en omdat reeds een aantal recente meeruitgaven (n.a.v. de verhoging van de minimale gezinspensioenen voor zelfstandigen²⁸ en de maatregelen in het kader van de pensioenbonus) in het resultaat vervat waren.

Terzelfdertijd stelde het Comité vast dat het geheel van de budgettaire inspanningen waartoe het RSVZ gehouden is (inz. deze in het kader van de bestuursovereenkomst) een ernstige impact heeft op de kerntaken van het RSVZ. Het meende dan ook dat de regering beter rekening zou moeten houden met de specificiteit van de operationele diensten wanneer ze besparingen oplegt aan de administraties.

Hoewel het Comité pleit voor continuïteit en stabiliteit in de sociale uitgaven, merkte het in het kader van de begrotingscontrole op dat de besparingen die het RSVZ dient te realiseren, ook effecten hebben voor de zelfstandigen zelf.

Het Comité bracht ook in herinnering dat:

- een sociale bijdrageverhoging voor de zelfstandigen in hoofdberoep moeilijk is, gegeven de bijdrageverhoging uit 2008 en de socio-economische situatie van de zelfstandigen;
- een vermindering van de uitgaven in het zelfstandigenstelsel moeilijk is;
- stelsel van de zelfstandigen de regeling is waarin het niveau van de solidariteit tussen de bijdrageplichtigen het hoogst is.

2.9.2 Voorafbeelding van de begroting 2014 – Meerjarenramingen 2015-2017

Het Comité nam kennis van de voorafbeelding van de begroting 2014 en de meerjarenraming 2015-2017. Daarbij stelde het vast dat het geconsolideerd resultaat van de voorafbeelding van de begroting 2014 een positief saldo vertoonde, terwijl dat van de meerjarenramingen 2015-2017 afgesloten werd met een negatief saldo. Dit zou hoofdzakelijk het gevolg zijn van het feit dat er geen rekening werd gehouden met een mogelijke evenwichtsdotatie.

De meerjarenramingen 2015-2017 zouden echter nog moeten aangepast worden in functie van een reeks elementen (waaronder een eventuele evenwichtsdotatie, de gevolgen van bevoegdheidsoverdrachten naar de deelentiteiten of de beslissingen genomen in het kader van het begrotingsconclaf van eind juni 2013).

Het Comité had ook een aantal bemerkingsen of vragen bij:

- de Rijkstoelage,
- de pensioenen,

²⁸ Het Comité betreurt evenwel dat deze ingreep ondanks het begrotingsoverschot tot een tegenprestatie heeft geleid.

- de gezinsbijslag,
- de gezondheidszorgen
- het Asbestfonds en
- de welvaartsaanpassingen.

2.9.3 Impact van de zesde staatshervorming

De bevoegdheidsoverdrachten in het kader van de 6e Staatshervorming zullen van invloed zijn op de financiering van het globaal beheer van het zelfstandigenstelsel. Naar aanleiding hiervan nam het Comité het initiatief tot een inventarisatie van de precieze gevolgen van de overheveling en tot het formuleren van de principes dat het vervat wilde zien in het toekomstige financieringsmodel. In dit kader stelde het Comité:

- aan te dringen op de noodzakelijke begrotingsneutraliteit per stelsel;
- dat de bijkomende budgettaire last voor het sociaal statuut van de zelfstandigen zich moet beperken tot het bedrag
 - o van 21.448.290 euro (jaarbasis) voor de egalisatie van de kinderbijslag en
 - o van 9.700.000 euro voor het dekken van de administratiekosten van de overgedragen kinderbijslagdossiers;
- vragen bij de toekomst van de moederschapshulp gegeven de overdracht van de dienstencheques naar de deeltentiteiten.

✓ VERSLAGEN 2013/01 & 2013/01BIS : VOORSTEL VAN BEGROTINGSCONTROLE 2013 ✓ VERSLAG 2013/02 : VOORAFBEELDING VAN DE BEGROTING 2013 - MEERJARENRAMINGEN 2015-2017 ✓ ADVIES 2013/17 : IMPACT VAN DE 6DE STAATSHERVORMING OP DE FINANCIERING VAN HET GLOBAAL BEHEER VAN HET STATUUT VAN DE ZELFSTANDIGEN

Tabel 3. Overzicht van de in 2012 door het ABC uitgebrachte adviezen

Advies	Nr.	Datum	Resultaat
Uitgebracht op verzoek van de minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw			
▪ Pensioen: de pensioenbonus/malus in het stelsel der zelfstandigen	2013/01	24 januari 2013	Programmawet van 28 juni 2013 KB van 15 december 2013 tot uitvoering van artikel 3/1 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact
▪ Limosa	2013/03(bis)	8 februari 2013	KB van 19 maart 2013 tot wijziging van het KB van 20 maart 2007 tot uitvoering van het Hoofdstuk 8 van Titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006 tot voorafgaande melding voor gedetacheerde werknemers en zelfstandigen
▪ Alternatieve financiering van de geneeskundige verzorging	2013/04(bis)	13 maart 2013	KB van 6 juni 2013 tot vaststelling van de bedragen voor de alternatieve financiering van de verplichte verzekering van de geneeskundige verzorging bestemd voor de stelsels van sociale zekerheid voor werknemers en zelfstandigen voor het jaar 2013
▪ Kinderbijslag: gelijkschakeling van de bedragen	2013/05	28 maart 2013	
▪ Meewerkende echtgenoten : Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, wat het statuut van de meewerkende echtgenote betreft – Wetsvoorstel tot verbetering van het minimumpensioen voor sommige meewerkende echtgenoten	2013/06	26 april 2013	Wet van 7 januari 2014 tot wijziging van het KB nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, wat het statuut van de meewerkende echtgenote betreft
▪ Sociale Regularisatie	2013/07	3 mei 2013	Wet van 11 juli 2013 tot wijziging van het systeem van fiscale regularisatie en tot invoering van een sociale regularisatie

			KB van 11 juli 2013 tot wijziging van het KB van 9 maart 2006 tot vastlegging van de formuliermodellen te gebruiken in uitvoering van artikel 124 van de programmawet van 27 december 2005
▪ Hervorming van de berekening van de sociale bijdragen	2013/08	13 juni 2013	Wet van 22 november 2013 houdende hervorming van de berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen
▪ Limosa	2013/09	25 oktober 2013	Wet van 11 november 2013 tot wijziging van het hoofdstuk 8 van titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006 en van het Sociaal Strafwetboek
▪ Bezigheid na de pensioenleeftijd : Verschuldigde bijdragen	2013/10	10 september 2013	
▪ Onderwerping van de vennootschapsmandatarissen	2013/11	25 oktober 2013	
▪ Gezinsbijslagen : jaarlijkse leeftijdsbijslag	2013/13	11 juli 2013	KB van 19 juli 2013 tot wijziging van het KB van 8 april 1976 houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen, wat de bepalingen in verband met de jaarlijkse leeftijdsbijslag betreft
▪ Vrijwillige militaire dienst : kinderbijslag	2013/14	18 september 2013	
▪ Stelsel van de vervangende ondernemer	2013/15	24 oktober 2013	
▪ Onderwerping van de vennootschapsmandatarissen	2013/18	27 november 2013	
▪ Wetsontwerp aangaande de betwisting van de beslissing van de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen	2013/19(bis)	28 november 2013	
▪ Het vrij aanvullend pensioen in het kader van de hervorming van de berekening van de sociale bijdragen	2013/20	12 december 2013	
▪ Hervorming van de berekening van de sociale bijdragen (Ontwerp van koninklijk besluit)	2013/21	12 december 2013	KB van 24 januari 2014 tot wijziging van het KB van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het

koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967
houdende inrichting van het sociaal statuut
der zelfstandigen

▪ Aanpassing van de wet houdende hervorming van de berekening van de sociale bijdragen voor zelfstandigen	2013/22	12 december 2013
▪ De eengemaakte kinderbijslagregeling	2013/23	12 december 2013
Uitgebracht op eigen initiatief		
▪ Limosa	2013/02	24 januari 2013
▪ Hulp aan zelfstandigen in moeilijkheden: verbetering van de voorzieningen inzake de vrijstelling van bijdragen	2013/12	3 juli 2013
▪ Hervorming van de rust- en overlevingspensioenen	2013/16	24 oktober 2013
▪ Impact van de 6de Staatshervorming op de financiering van het globaal beheer van het statuut van de zelfstandigen	2013/17	24 oktober 2013

Tabel 4. Overzicht van de in 2012 door het ABC uitgebrachte verslagen

Verslag	Nr.	Datum
In toepassing van artikel 111, §2 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen (begroting en meerjarenramingen)		
▪ Voorstel van begrotingscontrole 2013	2013/01	14 maart 2013
▪ Voorafbeelding van de begroting 2013 – Meerjarenraming 2015-2017	2013/02	3 juli 2013

